



№ 6 (25979)

РÆСТÆДЗИНАД

Газет цауын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы – газета издаётся с 14 марта 1923 года

2024 азы 17 январ – тьянджы майы 17 бон, æртыццаг

Аргъ 10 сомы

КÆСУТ НОМЫРЫ:

2 АХСЫЗГОН ФЕМБÆЛД
Пайдайаг æмгуыстадæн – бындур

3 СФÆЛДЫСТАД
“Фæлæ зæрдæ цæмæндæр æнкъард у...”

4 СПОРТИВОН ФИДИУÆГ
Хъæбысхæст

Аппаратон æмбырд

Бæрнон ныхас — ахсджиаг фарстатыл

РЦИ-Аланийы Сæргълаууаг Сергей МЕНЯЙЛО цы аппаратон æмбырд скодта, уым равзæрстой ра-
замынд даттыны ашпат фарæзтæй хуызæнæн пай-
да каныны фарстатæ.

бæртæ нал ис. Ныртæккæ уыдон сты республикæйы бæрны. Алы цауы фæдыл дæр прокуратурæ хуызæн йæ хатдзæг раргом кæна.



Республикæйы оперативон уавæры тыххæй дзургæйæ, РЦИ-Аланийы Хицауады Сæрдары хæдивæг **Томайты Ирбег** фæбæрæг кодта, Дайраны комы фæндаг стыр уæзласæн машинæтæн зæйтæй тæс-сагдзинады ахосæй æхгæд кæй у, уыцы хабар. Транскавказгаз автомагистрал кусы æнкъулы-лымпытæй. Нæ фæндæг-тыл сæмбырд сты 514 транзитон машинæйы, лæууæн бынæтты сты 420 машинæйы. Шофыртæ æмæ бæлццæттæн алы-вæрсгæ æххуыс кæнынц.

лæттæ скъолатæм куйд цауынц, уымæ. “Кæд низ-ты бæрц рæзы, уæд куйрцдзæвæнмæ æн-хъæлмæ кæсын нæ хъæуы. Ис сæ дæрддзæф уагæй ахуыр кæнæн, мадзæлт-тæн афон ис, уынафæтæг хуызæн сæ рæстæгыл исæм”, — загъта Сæргъ-лаууаг.

Республикæйы разамонæг ма рæгъмæ рахаста **Æрæфы** районы **Дина-гъайы** хъæу газей ифтонг каныны фарста дæр. “Газпром межрегионгаз”-ы генералон директор **Хъо-дзаты Алан** куйд фæбæрæг кодта, афтæмæй газ-уадзæн сарæзтой 2015 азы, фæлæ объект тæссаг геологон змæлдтытæ кæй æвзæрста, уымæ гæсгæ газ хæдзæрттæм бау-дзæн нæй.

Карз ныхас рауад респираторон-вирусон низтыл дæр. **Æнæнидзинад** хъæхъæнынады ми-нистрады хуысгæнинаг-мæ гæсгæ, медицинон ку-саендæтты сæвæрдтой фа-дынæгæй рынчын 23 сы-вæллоны, гуырысхо кæуыл кæнынц, ахæм хистæртæг сты 9. Ахуырад æмæ нау-кæйы министр **Алыбегты Элæ** радзырдта, гриппы ахосæй 4 рæвдауæндонæ æмæ 1 скъола кæй сæх-гæдтой, уый тыххæй.

Республикæйы Сæргъ-лаууаг бæхæс кодта зæх-хы хæйтты ревизи скæнын. Паддзахадон исбонады æмæ зæххы ахастдзинад-ты министрæд хуызæн ра-взæра **Фыййагдоны**, **Дыгур-гомы**, **Къостайы** проспек-тæй **Редантмæ**, **Дендра-рийы** цы хъаугъаг арæз-тæдтæ фæзынд, уыдонæ барæдон бындуртæ. Уыцы хæйттæ цы хуызы лæвæрд æрцыдысты, уый хуызæн разварой профилон ве-домствæтæ дæр.

Сергей Меняйло куйд бафиппайдта, афтæмæй 1 январæй районтæм зæххы фарстатæ лыг кæнынц

Нæ уацхæссæг

Культурон бынтæ

Регистрацигонд объекттæ

Уæрæсейы Адæмты истори æмæ культурæйы цыртдзæвæнты иуагæй паддзахадон номхыгъды регистрацигонд сты Цагат Ирыстоны уæвæг куль-турон бынты 690 объект.



Профилон комитеты ми-нæвары ныхасмæ гæсгæ, амынд объекттæй 411 ис федералон, иннæтæн та — регионалон нысануæг. Уы-имæ, нæ республикæйы фæзуатыл ис культурон бынты 1275 æргомгонд объект.

— Ныридагæн федералон нысануæджды культу-рон бынты 347 объектæ æмæ регионалон нысани-уæджды культурон бынты 279 объектæ фæзуæтты арагъæт фидаргонд æрцы-дысты. Федералон нысани-уæджды культурон бынты 343 объектæ æмæ регионалон нысануæджды культурон бынты 249 объектæ хъæх-хъæнынады дзаумæттæ сфидар кодтам, — загъта ведомствæйы минæвар.

БÆЗЗАТЫ Алинæ

Ахуырад

Скъола байгом кодтой

Бындурон цалцæгтæнæн куйстыты фæстæ Мæздæджы 7-æм астаукаг скъола кадджын уагæй байгом кодтой.

Ныр ахуыргæнæндонæ ис æппæт æмбæлгæ уавæртæ: хъæугæ кусæнгæрттæй ифтонгонд кълæстæ, библиотекæ, спортивон залтæ æмæ хæ-рæндæттæ.

Абонæ онг Мæздæджы районы æхсæз скъолайы бындуронæй сцалцæг кодтой. Нывылгæнæн куйсты-тæ сæххæст кæнын бантыст Уæрæсейы паддзахадон программæ “Ахуырад рæст”-мæ хауæг программæ “Ахуырадæ скъолаты системæйы рацарæст”-ы фæр-цы.

РЦИ-Аланийы Ахуырад æмæ наукайы министрады пресс-службæ

Арæзтад

Бафтаудзысты ног бæстыхай

“Æнæнидзинады къабаз райрæзын кæнын”-ы паддзахадон программæйы фæлгæты дарддæр ца-уынц **Беславы** поликлиникæйы цалцæгтæнæн куйстыты æмæ хуызæн фæуой ацы æвæронмæ. Ацы хабар йæ телеграм-каналы хуысын каны рес-публикæйы Сæргълаууаг Сергей МЕНЯЙЛО.



Поликлиникæ лæггад кæны районы цæрæг 55 мин адæймагæн, уыдонæй 14 минæ сты сывæллæттæ. Иу радмæ та лæггад кæны 600 рынчынæн. Уымæй уæлдай дзы консультативон æххуыс æрвылаз баца-гурынц 90 мин адæймагæй фылдæр.

Поликлиникæйы уыдзæн терапевтон хайад, сы-вæллæтты, стæй сылгоймæгты консультативтæ, сто-матологон поликлиникæ, амбулаторон хирургийы хайад æмæ æндæртæ. Цалцæгтæнæн куйстыты фæ-стæ æлхæд æрцæудзæн бæрзондтехнологон меди-цинон техникæ: КТ-аппарат, флюорограф, маммо-граф æмæ æндæртæ.

Ныртæккæ уал аразджытæ фехæлдтой зæронд кьултæ æмæ пьолтæ, систой зæронд рудзгуйтæ æмæ райдыдтой агуыридураей ног кьултæ аразын. Уымæй уæлдай ма поликлиникæйы сæйраг бæсты-хаймæ бафтаудзысты ногарæст бæстыхай дæр.

Ногир æмæ Михайловскы хъæуы 'хсæн уыдзæн ног хид

Ногир æмæ Михайловскы хъæуы 'хсæн хид рацарæзыны куйстыты дарддæр цауынц.

Аразджытæ фехæлдтой, чи базæронд, хиды уыцы æнцæйттæ æмæ ныр бавнæлдтой ног æнцæйттæн хуынчъытæ кæнын куйстыты. Пъланмæ гæсгæ, ацы азы кæронмæ хид хуызæн уа цæттæ. Аразджытæ сног кæндзысты æппæт коммуникациæтæ, ауаддзысты газы, донуадзæн æмæ канализацион хæтæлтæ. Уымæй уæлдай, 13 метры дæргæн ног хидыл фæзындзæн рухсытæ дæр.

Нæ уацхæссæг

Хæстонтæн æххуыс

Хæрзауæгæ дохтыртæ

Уæрæсейы хæрзауæг адæм кæдфæнды дæр æх-хуыс кодтой æвæраз адæм æмæ рынчынтæн. Амал-хъом адæймагтæ æмæ аристократтæ сæ хæсыл ны-мадтой рынчындыттыл аудын.

Хæсты чи фæцæф æмæ иннæ рынчынтæн æхсæна-дон медицинон æххуысæн бындур æрæвæрдтой æх-син **Елизаветæ** **Павелы** чызг æмæ зындгонд хи-рург **Николай** **Пирогов**. Цы Крестовоздвиженский æхсæнад сарæзтой, уый сси фидæны Сырх дзуары уæрæсейаг æхсæнадæн йæ бындур. Уæдæй абон-мæ йæ куйст не ‘рлæууыд, ныр дæр уыцы фæзынаг

æмæ кæд ныххæццæ уы-дзæн, кæд æй райс-дзысты. Айразмæ нæ лæп-путæ æхстыты бахаудтой æмæ, Хуыцауæн табу, ни-кæмæн дзы ницы уыд”, — зæгъы Алинæ.

“Уырдыгæй нæм куй сыхуысы, райстам æрви-тæггаг, зæгъгæ, уæд нæ цинæн кæрон нал вæййы”, — бафтыдта Алинæйы ны-хасыл Тлатты Татьяна. — Махæй алчидæр хицæнæй рагæй архайдта гуманита-рон акцисты Ирыстоны æмæ Мæскуыйы. Уым дæр бирæ ахæм фондтæ ис, фæлæ æхца кæмæ куйд

деми каст чи фæци, уыцы æмкурсон чызджытæ.

Худæндзæст, хуры чыз-джыты хуызæн æрыгон сылгоймæгтæ, кæд Уæрæ-сейы алы горæтты цæ-рынц, уæддæр сæ сту-дентон бонты лымæндзи-над нæ фесæфтой. **Тлат-ты Лæмзори чызг Татъ-на**, 1991 азыый нырмæ цæры Мæскуыйы, у дох-тыр-косметолог, **Къæбы-ты Анжеликæ**, Горæттæ-



традициæтæ хæццæ кæ-нынц сыгъдæгзæрдæ адæймагтæ.

Уæрæсейы Президент Владимир Путин 2022 азы сæрмагонд æрфæсæдон опера-ции куй расидт, уæ-ддæй нырмæ респу-бликæйы Хицауад æххуыс кæ-ны, Ирыстонæй дзы чи ис, уыцы хæстонтæн. Сергей Меняйло телеграм-каналы куйд хуысын кæны, афтæ-мæй ацы куйыри сæрма-гонд æрфæсæдон опера-цийы зонæмæ æрвыст æрцæудзæн 100 дрон-ка-микадзæй. Иуварс нæ баззæдысты респу-бликæйы иннæ цæрджытæ дæр. Зын зæгъгæн у, цал æмæ цал хатты арвыстой гуманитарон æххуыс, уый.



Хæрзауæдæн æмæ гума-нитарон организацитæ бир-æ сты, фæлæ сæ архай-дæй хицæн кæнынц. Æх-сæнадон змæлд “Аптека СОГМА” хæрзæрæджды сы-рæст æмæ уайтагъд тынг разæнгардæй бавнæлдта сæрмагонд æрфæсæдон опера-цийы архайгæй ирыс-тойнæгтæн медицинон хостæ æмæ бæттæн æр-мæгæй æххуыс кæнынмæ. Йæ разамонæг у Респу-бликæйы клиникон рын-чындоны æнхъæлцау сылгоймæгты патологи-ый хайады дохтыр **Алæджы-хъоты Алинæ**. Йæ фарс-мæ æрбалæууыдысты, 1997 азы медицинон ака-

рон районы рынчындоны гинекологийы хайады сæргълаууаг, **Цъебойты Ирина**, дохтыр-гомеопат æмæ **Джиоты Зæринæ**, ЦИПУ-йы æмæ Аграрон университеты здравпункты дохтыр, **Болæтты Зæри-на** æмæ **Гаглоиты Агуындæ**. Сæ ‘ппæт дæр сты дæсны профессиона-лалтæ, бæронд куджытæ, хæдзары æфсинтæ, фæлæ уæддæр сæ хæсыл баны-мадтой уæззау уаргъ рай-сын æмæ не ‘фсæддон лæппутæн медицинон æх-хуыс æрвитын.

“Иу бон дæр нæ фæ-фæсмон кодтам ууыл. Уырдаæм æрвитынæн исты куй фæцæттæ кæнæм, уæд цин фæкæнын, стæй катый дæр, уæдæ куйд

хæццæ кæнынц, уый нæ ничи зоны. Фыццæгты нæ мыздæй æрвыстам Мæр-зойты Оледжы Фондæм. Стæй нæм уæд куйддæр-тæй æрбахуадтой куйди-æттæ медицинон хостæй феххуыс кæнынмæ. Ацы фарстæм фæг æргом здæхт кæй нæ цауы, уый бамбæрстам. Алинæ нæ æрбангом кодта, цингæн-гæйæ сразы стæм, нæхæ-дæг æрхуыды кодтам не змæлдæн ном, логотип, сбæлвырд кодтам, цæмæй у нæ бон бахуыс кæнын, уыцы фарст. Ныр æххуыс кæнæм комкоммæ, зонæм æй, кæмæн æмæ кæдæм æрвитæм хостæ, уый”, — радзырдта Тлатты Татъ-на.

(Кæрон 2 фарсыл)

Дзырды фарн

Ирыстон нæ уд, нæ зæрдæ.

Т. АДУАТЫ Секъа



Боныхъæд

Республикæйы гидрометцентр куйд хуысын кæны, афтæмæй абон, 17 январы, нæ уардзæн. Уæлдæфы температурæ республикæйы — 1 градусы узалæй 2 градусы онг хъарм , Дзæуджыхъæуы — 1 градусы узалæй 2 градусы онг хъарм.

Боны дæргъ — 09,23

Хурсыкаст — 07,29
Хурныгуылд — 16,52

Валютæйы аргъ

Доллар — 87,09
Евро — 95,71

12+

Ахсызгон фембәлд

Пайдайга әмгуыстадаән — бындуур

Хәтәгкаты Кюстайы номыл Цәгат Ирыстоны пәддәхадон университеты экономика әмә фәтк дәттыны факультеты экономикайы кафедрә сәрсәтә әмбырд Цәрәнунатон-коммуналон-хәдзарды, артаг әмә энергетикайы министрды бындуурл. Амыдта йә кафедрәйы сәргәләуәджә, экономикон наукакты кандидат доцент СИТОХАТЫ Татьяна.

Фембәлдә архайджытән зәрдийа арфәтәгә ракодтой цәрәнунатон-коммуналон-хәдзарды, артаг әмә энергетикайы министр Таматы Майрән әмә университеты экономика әмә фәтк дәттыны факультеты экономикайы кафедрәйы сәргәләуәджә хәстә әхәстәгәнәг, экономикон наукакты кандидат Геннадий Родионов.

Цәрәнунатон-коммуналон хәдзард у Уәрәсейы Федерацияы экономикайы вазыгджындәр кәбәзәтәй иу; 2022 азы азы кәбәзы афәдзә зилдх, уыдонимә адәмән әмә коммерцион ләггәдты аргә уыдыс 6 триллион сомәй фылдәр. Азы кәбәзы кусты 2 милуан адәймагәй фылдәр әмә 41 мин организациы.

Фәләә экономикайы азы кәбәзы нырәккә әрәмбырд бирә лыгәнинаг фарстатә, уыдонән сә сәйрагдәртә — профессионалон кадртә кәй нә фәг кәны, уый ахосаг та — күсән бынәттә хәлгәггәг кәй нә сты, фәг цәтәддәдәд сәм кәй нәй, уый тыххәй. Ашы хуагдзындәд фыст әрщид 2030 азмә Арәстәтәд кәбәз әмә цәрәнунатон-коммуналон хәдзарды райрәзты стратегийы. Азы



ран ЦИПУ-йы бакалавриат әмә магистратурәйы цәтәгәнән програмәтәгә фәхәхәз уыдысты, регионо экономикайы цы бирә фарстатә әрәмбырд, уыдон рәстмә алыг кәнынән.

Програмәтә рауагдонтә цәтгә уыдысты әхәм профессионалон архайдмә; цәрәнунатон фондән фәтк дәттыны; техникон уавәры мониторинг; әхсәнадон әмә граждәйаг объекттәй пайда кәнын әмә сәм зилы; бирәфәтерон хәдзәрты иумәйаг исбо-

ны бындурун цалцәг; әхсәнадон әмә граждәйаг объектты модернизаци әмә бындурун рацәрәзт; фәрәзәтәгә-ифтонггәнәг организациы хызтәй пайда кәнын, сә цалцәг әмә сәм зилы; горәты фәән-

— магистратурә 38.04.10 Цәрәнунатон хәдзард әмә коммуналон инфраструктурәйы здәхты. Экономикайы кафедрәйы әмбырды сәрәнәй архайдтой ахуыргәнджытмә Цәрәнунатон-коммуна-

дәтгә әмә, иумәйагәй кәмәй пайда кәнынц, уыцы фәзүәттәм цәст дәр; амалхомуад әмә цәрәнунатон-коммуналон хәдзарды куыст рацәрәзын.

Уый тыххәй Хәтәгкаты Кюстайы номыл Цәгат Ирыстоны пәддәхадон университет райста лицензи экономика әмә фәтк дәттыны факультеты әхәм програмәтәгә саразыны тыххәй:

— бакалавриат 38.03.10 Цәрәнунатон хәдзард әмә коммуналон инфраструктурәйы здәхты;

лон-хәдзарды, артаг әмә энергетикайы министрды дәлхәйәдты министрәттә. Уыдон стыр цымыдисәй байхуысттой уазджытәм. Бәрәзонд квалификациямә профессионалон куысджытәй хуаг кәй айдәйфәнц, уый сүсәггәг нәу, әмә хуауамә хуыддәг фәны-вылдәр уа, уымән әмә министрәд әмә ЦИПУ-йы университеты экономика әмә фәтк дәттыны факультет баныхас кодтой дарддәры әнтыстджын әмгуыстады тыххәй.

ГАПБАТЫ Алетә

Ахсәнад

Цыбырты арфәйаг хәәппәрис

Арәх феххусән ис нә 'хәсәнады, Ирыстоны азәй-азмә дәр кәддәрәй-кәддәр кәны ноггуырд сабиты нымән, нә усугр ләпүтә бинонтә саразыны нә тагд кәнынц, зәггәгә. Фәләә уавәр цәмәй фәхуыздәр уа, уый тыххәй та бәлвырд ничи ныцы фәзәггәгә. Әмә цыма мәнә ныр хуыздәд йә биһәтәй нуцәдәр фенхуысдәдән, афтә нәм кәсы.

Цәвтитон, Цыбырты район әмә кадджын мыггадгы — Сидәмонны байзәддәггы — фәсивәдгы хуыздәр минәвәрттәй иу — Цыбырты Платоны фырт Кахабры хәәппәрисәй расидысты арфәйаг хуыздәд — Ног азы райдәйәнәй фәстәмә мыггадгы нысангонд әрщид әхәйды фәрәзты сәрмагонд грант, уыдзән дзы әртәгә сәдә мин сомы. Грант дих кәндзән, "Бинонтә саразынән" әмә "Сывәлләттәгә", зәггәгә, әхәм дыууәг хайыл. Фыццаг хайә спайда кәнын сә бон уыдзән, Цыбырты мыггагәй 20 азәй 45 азы онг кәуыл цәуә әмә бинонты хуыздәд чы кәндзән, уыцы нәлгоймәгәнән, уымә, хуауамә, әнзәмәггә, уый Уәрәсейы Федерацияы әмә Хуссар Ирыстоны граждәнәг, стәй сәм уа кәйәдә әвдисәндәр әмә Бинонты сертификат. Уәд сын сә куытәм рәтдзысты 150 мин сомы.

Грант радтыны тыххәй уынафәр рәхәсдән мыггадгы сәрмагонд совет.



Иә сәргәләуәгә — пәддәхадон әмә әхсәнадон архайәг, хәдбар Республикә Хуссар Ирыстоны фыццаг Президент, зындгонд ахуыргонд, Абайты Васойы номыл Цәгат Ирыстоны гуманитарон әмә социалон иртасәнны институты этнологийы хайды сәргәләуәгә, Хәтәгкаты Кюстайы номыл Цәгат Ирыстоны пәддәхадон университеты профессор Цыбырты Людвиг. Грант райсыны

тыххәй ног бинонтә хуауамә куыдиат бәдәттой кәйәдә сфидәр кәнынәй дәс бон рәддәр.

Уәддәр куыд загтәм, афтәмәй сәм хуауамә аз сәрмагонд Бинонты сертификат, грант чи исдзән, уытә хуыздәр.

Уый дәр уыдзән 150 мин сомы. Уым дәр баххәуәдзән ноггуырды тыххәй әәптәгә хуыздәр гәххәттытә бәхәссәг.

Азы арфәйаг хуыздәдгә цыбырты райдазынән әхәйды фәрәзәтәй фәкәсыны хәс йәхимә райста Цыбырты Кахабры. Уый нырәккәгә разамынд дәтты Дәәуджы хуызды стырләр базаралон куысгүәттәй иуән. Кәнд дәсны әмә куыдиатджын разамонәг нәу Кахабры, фәлә ма йә 'хуысы хай кәны социалон кәбәзы куысгүәттәтә, хәстә әмә фәллойын ветерангән, скуләтәгән, рәвдәуәндәттәтә, нә рәзгәгә фәсивәддән, Ирыстоны аст хуызды цалдәр скуләйы байгом кодта шахмәтты секцитәгә. Кахабры әххәсытәй тынг ай әмә мидисджынәй ращид Цыбырты мыггадгы чыныг, йә автор — Цыбырты Людвиг.

Уәддәр цы хорз хәәппәрисы тыххәй радзырдтам, уый та ирдәй әвдисы фыдәлткыккә әмбисонды раст хуыды: — "Сәдә афтәд ныхасәй иу пайдайаг хуыздәд — хуыздәр".

Фәләә ныр та цымә Цыбырты чи бафәзмдзән Ирыстоны мыггагәтәй?

ХАЕМЫЦАТЫ Морис

Хәрзаудәг дохтыртә

(Райдайәг 1 фарсыл)
Фыццаг куыдиат сәм хосты тыххәй әрбарыста сә "мкурсон Сәлбиты Асла", сәрмагонд әфсәддәдәд операцйәг Ирыстонмә куы сәдәдәг, уәд.
Мах ны цыбыр рәстәгәгә ащәтгә кодтам, цы йә хуызд, уыдон, әмә уыыл әрбарыст стәм, нәхимиддәг загтәм, уыыл нә куыст фәци. Фәләә абон нә архайд апарәхт ис, әмә нын әххуыс кәнынц бинонгай, суанг ма нә рынчынәг дәр иуварс нә баззәдысты, куы йә бәзыдтой, уәд, нә 'мбәлләтә, нә 'мкәласонәг. Ныр дәр та нын Краснодәрәй әрбарысттой дыууәг кыоппы котч, уәдә нәм иу сылгоймәг әрбахаста, ләппуты чи баххәххәна, әхәм аргуынд ронтә әмә 50 чысыл дзуары. Елбәхастой нәм гигиенон бәлхәххәнтәгә, — зәггәгә Алина.

"Фылдәр нын хуыздәтәгә адәм әххуыс кәнынц", — зәггәгә кюрды сәрән уәгг Кәбәсты Анжеликә. — Зәггәгә, Котчы Оксанәйы бинонтә. Оксанә нәмә ахуыр кодта, әмә нын алы хәтт дәр хостә радты сәхи аргәй, уәдә йә чыг дәр йәхи хәәппәрисәй аразы гуманитарон актцтә. Уәддәй арфәйаг та у Оксанәйы мад Зәирәг. Енәфәрәзгәгә сә сылгоймаг йә пенсис әнәххәнтәй радта хостән".

"Аптечка СОГМА"-йы штаб әрбинат кодта Алинәйы хәдзары Дәәуджы хуызды, уым архайынән сын бар радта йә цәрдәмбал, уый сын йәххәддәг дәр зәрдийагәй әххуыс кәны сә алы фәзләнтәы. Алина әххуыс йә рәстәгә кузгә дәр кәны, уәдә уа мад, хәдзәрәй әфсин, ис нын кәстәрәй кәстәрәгә, уәвәгә, куыд иннә чызджытән дәр, афтә. Цәмәй сә архайд әнәкә хуылымпынәг цәуә, уый тыххәй дзы алчидәр йәхимә айдә бәлвырд хәс. Джиты Зәринә дзуапп дәттты транспортон логистикайы, ома, кәцәй цы әрбаласын хуызды, куыд растдәр арвитән ис хостән, цәмәй тагддәр бәххәцәг уой рынчынәг әмә цәртәм.

"Нә ләппутәгә куы бәзыдтой, мах хостә әмә бәттән әрмәгә әрвитән уырләм, уәд нәм дзуарын райдыдтой, фысынц нәм сә хәстәджытә дәр. Зы-мәдхы афон ма мах бафтыдтам хостәм антибиотиктәгә, стәй вирусты ныхмә. Хостә нәм уәлдәйтә әвәрд ис, уымән әмә ләппутән сә бон у цыфәнды афон дәр фәзынын", — дзуры Джиты Зәринә. Тын әххуыс мын сты Аграрон университеты проректорәг, суанг ма ректор Гогаты Олег дәр. Кәдфәнды дәр сты ма уәлхуыс. Ез

әмгуыст кәнын уәзласән транспортон компанимә әмә мын уыдон дәр бинтон ләвар әрбаласынц әрвитәггәгә Мәскуы, Краснодар әмә Ростовыл, стәй сә уәд мах арвитәм Зәпәрохкә, Донецк әмә Луганскәмә. Уым әххуыс дих кәнынц әрмәст ирәттәй нә, фәлә ма хәстә тыххәвзәрән бонтә кәимә әрвитынц, уыдонәй алкәәрәм дәр. Уый та уыыл дзууәгә у, әмә Кавказы адәмәтә 'хсән әрфымәрдзынд тыххын кәй у. Алчидәр әй әмбары, йә архайдәй иннәты цәрд әмә әдәсдзынд аразгәгә кәй сты.

"Ивгүыд сәрд әмә фәззәддәг, уым чи хәцы, әхәм әмбал, йә ном "Медведь", зәггәгә, ракуырдта, цәмәй сын баххуыс кәнәм әмбәхсән хызтәй. Арвыстам сын тынг бирә. Семә ма сын нывәрдтам дон әмә куызәй был ар ирон тырысаимә. Куы сә арвыстам, уәд тарстхуызәй әнхәлмәтә кәстыгәм, цы зәггәдзәкты асты тыххәй, уымән әмә уым карджын нәлгоймәггәгә хәцы, Сири әмә әндәр хәстон бәзәддәг чы архайдта, әхәмтә. Цәсдәр рәстәджы фәстәгә нәм телефонәй фәдзырдәуәд, рарвитт ма нын ноджы әхәм әрсытәгә дәгәстәйнаг, цәвәйнаг әмә мәххәлон тырысати-

мә, зәггәгә. Мах стыр әххуысзонәй сәхәстә кодтам уыцы куырдит, баххуыс нын кодтой нә хәләрәггә Тихореккәй", — радзырдтә Зәринә.

Фембәлды рәстәгә чызджытәм телефоны видео-бастдынаддәй фәдзырдтә сә хәләр **Дзуцаты Ольга** Израйлаей. Нә дард әм-зәххон зәрдәйәг ис Ирыстоны, йә бон куыд у, афтә әххуыс кәны змәлдән, әмә дзы тынг бузын сты.

"Змәлдән йә архайд әмә гәнәнтәгә фәуәрәхдәр уаиккой, республикайы куы уайд координацион центр, уәд. Уый фәрцы бәлвырд кәниккам кузгә фарстатә", — зәггәгә йә хуызды Цәбейты Иринә.

"Зындзындәгә бирә ис, фәлә чызджытә әмбырд кәнынц ноджы хостә әмә бәттән әрмәгә. Ацы бонты фәхәххәгә уыдысты бынәтмә", — феххуысын нын кодта Кәбәсты Анжеликә.

Аптечка "СОГМА" арфәйәг куыст кәны. Алы хуызон адәмәй әмбәл-лынц, сә архайдмә сын уа-зәләнәсәсәй чи кәсы, ахәмтәй, фәлә сын зәрдийагәй әххуыс кәны, нә 'фәсәддон ләппутәгә уәл-хизмә чи әнхәлмәтә кәсы, ахәмтә сты фылдәр.

МАМИТАТЫ Лолитә

Нысантә

Хәрзвәдәттәгә әхсәнадон фәзты

2024 азы Цәгат Ирыстоны хәрзвәдат уавәртәм рацәраздзысты 39 әхсәнадон фәзы. Уый фәдыл аппаратон әмбырды феххуысын кодта нә республикайы цәрәнунатон-коммуналон хәдзард, артаг әмә энергетикайы министр Таматы Майрән.

Хуауагә бадзырдтә ныридәгән бафысттой. Куыстыгә әххәстгонд цәудзысты "Формирование комфортной городской среды"-йы проектты бындуурл. Нар, Дигора әмә Ерыдоны район архайынц, парктә кәм сараздзысты, ахәм конкурсон проектты. Ацы мәйы кәронмә хыгдды гәххәттыгы проект дәр арәзт әрцәудзән.

Нә уацхәссәг

Анәниздзынад

Медицинон әххуыс

Ацы аз нә республикайы цәрджытәй 260 мин адәймаджы ащәудзысты диспансеризаци.

Уый тыххәй феххуысын кодта РЦИ-Аланийы әнәниздзынад хәххәххәнынады министр Тебияты Сослан.

Ведомствәйы хуысын-гәнинагмә гәстәгә, январы фыццаг әмбисы сә 'нәниздзынады уавәр обәрәг кодтой 2 195 кардды адәймаджы әмә 2522 сывәлләнтә. Уәддәт цәстдәрды мадзәлтгә медицинон әххуыс райсынын арәзт цәуәы, сәрмагонд әфсәддон операцйы архайджыты бинонтән. Уыдонәй медицинон әххуыс райстой 820 адәймаджы, сә 'хсән — 402 сывәлләнтә, афтәмәй.

Нә уацхәссәг

Барад

Цәгат Ирыстоны пьәлицәйы сидт Ирыстоны цәрджытәм

Республикайы Мидхуыздәггы министрәд фәсидт цәрджытәгә, цәмәй әнәзакционәй хәцәнгәргә йәхимә чи әмбәххыс, уыдон сә барвәндонәй радтой.

"Цәгат Ирыстоны чи цәры, уыцы уәрәсейяг граждәнәг хәцәнгәртәгә, рәмүдзән әрмәг әмә әндәр дамбаца кәмә ис, уыдонән сә сә бон у әрбәххәссын мидххуыздәггы фәзуатон хайдамә, кәмә фәхабар кәнын "02" телефонәй. Уыцы адәймәгтә уоловон агьдауәй афхәрд нә цәудзысты", — заггә ис сидты.

Мидххуыздәггы министрды ма граждәнәг әххуыс кәнынц хуыздәгә гәххәттыгә әмбырд кәнынәй, цәмәй сә бәдәттөй республикайы Фәллой әмә социалон рәзты министрдымә.

"Ацы ведомствә әхцә фиды алы иу хәстон хәцәнгәргә әмә дамбацайы әндәр хуызтән фәйнә 50 мин сом", — зәггәгә Мидххуыздәггы министрды.

РЦИ-Аланийы Мидххуыздәггы министрды прәсс-службә

Исбонад

Хицау сын нәма ис...

Алагыры районы ис, абоны онг сә хицау бәрәг кәмән нәма у, ахәм сәдә дзууын объектты. Уый у нә республикайы әһмәтәй стыр-дәр нымәг. Объекттән сә иугән ис федералон, иннәтән та — регионалон ахадындынад. Кадастры хыгдмә хаст әрщидысты культу-рон бынты дзууын иу объектты, муниципалон исбонмә та бахәудтой аст. Уыцы куыстыгә районы цәудзысты ацы аз дәр.

Сәдә дәс әнәххуыцау объектты, кәцйтәй әртын астан ис федералон, әвдәй дзууәйәтән та — регионалон ахадындынад, обәрәг кодтой Ерәфы районы. Ам кадастры хыгдды сәвәрдтой культурон бынты аст объектты, дәс әмә сәддзән сәдәттә

кодтой техникон пьләнәг, цыппар та бахәстой муниципалон исбонмә.

Рахизфарсы районы районд әдәәппәт әртә әнәххуыцау объектты — Бәтәхәйы, Олгинскәйы әмә Хуымәлләджы бынты аст объектты, дәс бонмә сә нәма бахәстой,

бынәттон бюджетмә әхцәйы фәрәзтәгә фәг кәй нәй, уый тыххәй.

Горәттәгон районы әстәй фондз әнәххуыцау объекттәй фәндзәй астан ис федералон, әвддәсән та — регионалон ахадындынад.

Дзәуджыкәуы культурон бынты әртә әнәххуыцау объектты бахәстой кадастрон хыгдмә, фәлә муниципалон хыгдмә сә бахәссын куыст нәма ахцәдән.

Ерыдоны, Дыгуры, Кировы әмә Мәздәддәкы районы муниципалон исбонмә бахәссын кәй хуәуы, культурон бынты ахәм объекттә нәй.

БӘЗЗАТЫ Алина

Царды фәзиләнтә

Иу бинонты трагеди — әппәт адәмы трагеди

Фарн уам базурәд, зынаргә газеткәсджытә! Алы адәймаг дәр, мәнмә гәсгә, хуауамә архайа, кәмәй у, кәцәй у, цы архайаг уыдысты йә фыдәлтәгә, уый базонынц. Ез дәр архивты арәх вәйын, фәнды ма зонын ма мыггадгы истори. Абон ма радзурын фәнды ма фыды фыдыфид Хуысаты Мысосты хысмагы тыххәй революцийы фәстә. Уыцы хәбәртгә феххуыстон ма хистәрәтәй, стәй, куыд загтәгон, афтәмәй, республикайы архивы фыстыгәй.

Уыцы рәстәгә афицер уәвын тынг кадджын уыдыс. Чызджытә бәллыдысты хуыздәтәг адәмы рәнххәйтәй рәцәуәг әмә Фыдыбәстәйтәй иу зәрддон афицермә мей скәнынмә. Мысост уыдыс Ерәхәгә Мухтарәй сияхс, цыппар чызджы әмә цыппар ләппуы фыд. Пысылмон дин кәй әххәст кодтой бинонтә, уыцы гәсгә, Мысост стыр әххуыс бакодта Заманхулы астәуә мәз-дәйт саразынән, куыд материалон агьдауәй, афтә сә уды хуаруәй дәр бацархайдтой фыд әмә йә фыртгә.

Хистәр фыртгә Хузыбег

Архивты куыд фыст ис, афтәмәй гәрзифтонг тохы миддәг туркаг абырджытәй байста 330 сәры фыстә. Уый тыххәй йын ләвәрд әрщид хәзиуәг әмә йын йә цин фәуәлдәр кодтой. Родимановы Хәдзәрәй кәйәзы чызг Елизаветәйы ракуырда. Райгуырды йын цыппар сывәлләнтә — дыууә ләппуы, Асәхмәт әмә Те-стыр әххуыс бакодта Заманхулы астәуә мәз-дәйт саразынән, куыд материалон агьдауәй, афтә сә уды хуаруәй дәр бацархайдтой фыд әмә йә фыртгә.

Цардысты Бакуйы, Хазнаго уыдыс Азербайджаны бәхджын пәлидцәйы хицау. Бирә заманхуылга ләппутәгә йәм службәг кодтой. Уырдаәм-



уыдыс молло Хохы Санибайы, уый фәстәгә та — Заманхулы. Мысостән уыдыс дыууә афицер фырты — Елбыздыкә әмә Хазнаго (Хаджинаго). Еваецәгән, сыл фәзынд Мысосты фыды әфсымәры ләппу, пәддәзхы әфсады инәләр лейтенант Хуысаты Иналы тәваг. Хазнаго кәст фәци гимназ, уый фәстәгә — Киевы фис-тәгәфсады юнкерон училищәйы курс. Ротмистр уәвгәйә, 1903 азы әххәст кодта Ортакайы хәкәст кодта Ортакайы бригады 3-аг хайды ко-манды хәстәгә — субалтерн-афицер Хәрсы арәнххәххәнәг бригады Кутаисы карантин-таможняйы зылды.

Хәбәтәй афицер уәвгәйәг, иуахәмы 35 версты фәсырдта әв-зәргәнджыты әмә сын байста, йә аргә уәдә әхцәйә 543 сомы кәмәд уыд, ахәм контрабандә.

Иу арәх циды Сатцаты Агуыбечыр әмә-иу фем-бәлд Хазнагоимә. Куыд дзырдта, афтәмәй Хазнаго йә 'мхәуккәг-тәй домдта, цәмәй әфсәддәггы рәззагдәртимә уой.

Бакуйы фәцард, стәй революцийы фәстәгә әрззәхт Заманхулымә, йә бинонты Азербайджаны ныууаггәта, уымән әмә йә бинойнаджы нә бафәнддә хуәмә цәуыын. Фәлә Хазнагой хысмаг ам бынтон тра-жикон рауад. Йә 'мхәук-кәгтәй йыл бирәтәг цәхх әмә кәрдзынимә сәмбәлддысты, сәры-стыр дзы уыдысты, уы-мән әмә стыр бынәтты куыста, фәлә йын уыды, знадджы зәрдәг йәм чи дардта, ахәмтә дәр. Уы-донәй иу уыд А.К., уый йәм Бакуйы службәг код-та, әмә йәм афтәг кәст, цыма сәм әгәр хәлд-дык ләууыд. Уый тыххәй

мын дзырдта Хуысаты Темырболат (Дыбыти).

Мә фыдымдә Мерет мын куыд дзырдта, афтә-мәй Хазнаго уыдыс фә-тәнуәхкк, асәй — рәс-тәнуәхкк. Ахуыргонд әмә зондджын афицер, уый йә алыварс чи уыд, уыдо-ны нымәдта, йәхи никә-мәй уәлдәр кодта. Цә-мәй Заманхул "сыг-дәггонд" әрцәуә зонд-джын әмә ахуыргонд адәмәй, кадджын ний-йәрджыты цотәй, уый тыххәй арәзт әрщид, сәрмагонд нысануәгәг кәмән уыд, ахәм кюрд ЧОН. Хуауамә кәрчыгә, фос чи дафта, уыдон ных-мә тох кодтайккой. Фә-лә сә сәйрагдәр хәсыл нымәдтой ног цардарәз-ты ныхмәләуәджыты НКВД-йы "тройкайы" тәрхондонмә радтын.

Кюрды хицау уыд Та-солтан Х. Мәнә куыд фыста газет "Ерыгон коммунист" 1968 азы 15 октябры уацхуыд "Ком-сомольскәйя юность"-ы: "Уыцы 'хсәв фәсқомкәд-донсәт ащыдысты хәлд-дә "бандитты" ахсынмә. Уыцы бонты

Сфæлдыстæд

"Фæлæ зæрдæ цæмæндæр æнкъард у..."

Ирон чыныгкæсæг бирæ фенхæлмæ каст нæ зындгонд поэтессæ КОСТЫ Лизæйы æмдзæвгæты дыккаг æмбырдгондмæ, фæлæ æнхæлцау куы фæдис, уæд йе 'ргом аздæхта рæстæгæй-рæстæгмæ-ну ын мыхуыры цы циклтæ фæзынд, уыдонмæ. Æз дæр разы дæн уыдонимæ, æмæ уымæ гæсгæ мæ хъус адардтон уыцы циклтæй иумæ. Цы федтон сæ мидсамады, цы мæ бафтыдта сагъæстыл? Фыццаджыдæр, уый æмæ ма нæ зындгонд поэтессæ нухатт бауырнын кодта, йе сфæлдыстадон æмвæзадæй дæлдæр кæй не 'рлаууыд, ууыл. Уымæй уæлдай ма йæ поэтикон дуне дæр ног фæрсырдаем разынд, кувд иртасджытæм, афтæ хуымæтæджы кæсджытæм дæр. Раздæринмæ абаргæйæ, зынгæ фæуæзгæ дæр йæ фæлгондæд, фæнуарджындæр йæ ныхасыуаг, фæирддæр йæ поэтикон уынынад, сбæраг йе 'взæддæг сыгъдæгдзиннад. Афтæмæй мах уынам, поэтессæ нын абон дæр цымдысæг кæй у, уый. Йæ мидсагъæстæ здæхт сты канд адæймаджы æнкъарынадмæ нæ, фæлæ йæ раззондæм дæр. Уымæй махæн цымдысæг сты йе сфæлдыстадон удгоймагдæм æмæ поэтикон хъысмæт. Поэтессæйы цардхъомыс лирикæ у — архайды лирикæ æмæ, ныхас цы уацмыстыл цæуы, уыдон, уымæн сты хорз æвдисæн. Æдæгæлон ын сты æрдаг ныхас, æрдæгархайд, фæлгæсынæд. Уыцы минуджытæн "иу æргъомы бастæй" (Къадзæты Станиславы термин) ис бæлвырд æхсæнадон уагæвæрд. Автор цыфæнды æмдзæвгæйы дæр тырны монон комулæфтмæ, бæрзонд уазынаимæ, мидисы æхсæстæдмæ. Гæ уымæ гæсгæ, авторы сагъæстæ сæхицæн фæндæг байгом кæнындæр дзыллон чыныгкæсæгдæр зæрдæмæ.

Бацамынд цикл æнæномон кæй у, уым, мæнмæ гæсгæ, автор цыдæр сусæг хуыды бавæрдта. Æмæ мæ бон кувд бауа, афтæ бафæлвардзæстæм уый раггом кæнын. Æдæппæтæй дзы ис цыппар æмдзæвгæйы ("Эней æмæ Дидона", "Цымдыс", "Чысыл Батрадзы маст", "Тъæнджы мæй"). Суанг поэтикон уацмысты сæргæндтæй дæр бæрæг у, дарддæр ныхас цæуыл цæудзæн, уый: рагон истори, царды цымдыс, сабийы дуне æмæ тæнджы мæйыл. Уым нын поэтессæ баиу кæнынмæ хъавыд кæрдæдзиуыл бæræн кæй нæй, ахæм хабæртæ. Уыцы темæты "æмиуад" дзураг у авторы оригиналон дуневæмбарынадыл. Цымдысæг ныхæвæрдæд, æнæхуыаджы сатæг æмæ сыгъдæг цæстæнгас, ныхасыздæхты рог æмæ уæлмонц комулæфт, цыбыр æмæ рæстдзæвин дзырды уаг — уыдон сты ацы циклы мидæг Косты Лизæйы поэтикæйы сæйраг æууæлтæ. Æмдзæвгæты темæты бирæвæрсыгад ныхмæ нæ лæууы поэтессæйы арф баынд мидсамады астæуагъзмæ. Авторы мадзæлтты æмæ аивадон фæрæзты авналæнтæ уæрæх, хъæздыг æмæ алыхуызон сты, уæлдайдæр та, ныхас стихамады ритмы ныуыл æвæрынады дæсныидадыл куы фæуæдзæ, уæд:

Æгæрон фурд йæ фæлгæтæй нæ хызти, Æдæргæ йæм уæддæр нæ уыд кæсæн. Олимпы сæргæй расыг худын хуысти — Мæлæт кæмæн нæй, уыдон нугæзтой сæн.

Лизæйы этикон хъайтаргæ Эней æмæ Дидона сæхи дун-дунейы фæлдзусæды хайæ кæй æнкъарынд, уый дзураг у сæ уæрæх уагæвæрдæд. "Бæрзонд арв æмæ ирд хур кодтой саутæ" — уацмысы мидтыгъдæд æмбарынадæн сты йæ рахæ-центæ. Уацмысы сусæг фæлдзусæдмæ уыдон чыныгкæсæгæн байгом кæнындæр уæрæх фæндаг. Æмæ уый хуымæтæджы афтæ нæу. Уый у поэтессæйы сидæн (девиэ)... Æмæ йæ ныстуаны фæстæ нæ размæ сысты, ноггурдау, сыгъдæг чи у, ахæм дун: ирд, сыгъдæг æмæ, уыцы-иу рæстæг, ныхмæвæрд æмæ вазыгджын: "Ныссау æмæ уыд, сау ингæнуа, дон. /Лæууыдысты фæндагифтонгæй наутæ./ Æрныгуылди æвæргæрон Иллион". Дзырд-аивады дæсны, арахстджын ныгæнæгау, архайы æрдзы рух, ныхасы мыртæ æмæ дунейы ахорæнтæй. Раст, цыма йæ ныхæсты рæнхъыты нывæндæг нæ кæны, фæлæ ахоргæ:



Зынд дæбæх æгъуыстаг амонд цардæй — Йæ фæд, йæ фæд, æвæст фæлдзæг бон. Олимпæтæй нæ зыдта къаддæр зæрдæ: Уыдзæни ам быуат æмæ сыгъдон...

Ацы рæнхъыты цы æнахуыр ныуыл сæмбæлдыстæм, уый у, уæлæртæг æмæ зæрдæйæ цы рух цæуы, уый тынты хъæст. Æрдз æмæ историый (азысты) фæлдзусæды фидар тæгтæй баст у эпикон æмæ этикон æууæлтæ. Поэтессæйы æрмдзæфы иннæ хицæндзиннад ис, йæ алыварс цы удæгас дунæ (рагонæй æмæ нырыконмæ) ис, уымæ хъарм æмæ æмсагъæс цæстæнгас кæй дары, уым. Æмæ уымæн иу ныхасæй зæгъæн ис, афтæ — цымдыс:

Ног азы къæсæрыл Цыппар фæндæджы астæу Гуылвæндæгтæг кодтой Цыппар æмæ цыппар дымгæйы.

Поэтессæйы хъайтарты удыхъæд хæстæг у се сфæлдыстæджы лирикон "Æз"-мæ, æвдисынд ын йæ сагъæстæ æмæ хындзымты арф дуневæмбарынад. Уыдон махæн уырынагонæй æвдисынд йæ монон дунейы гуманистон тæвæг æмæ æндæвдæд. Фæлæ йын цыфæнды æнкъа-

рæнтæ куы бацахсынд йæ зæрдæ æмæ зонд, уæддæр дзы сæйрагдæр вæййынц хуымæтæг зæххон улы хъæлæстæ:

Тæхуды байхъус уыдонмæ, Фæлæ фæндагыл — Изæрмитты нарæг тагыл — Цæхгæрмæ хуыссыди Хъулон хъалагъур — Урс сау аргъонах.

Косты-чызджы лирикон æмæ лиро-эпикон хъайтары фæстæ цæуæгæйæ, мах базонæм поэтессæйы фæлгонцы, барын сæ райдайæм кæрдæдзиуыл æмæ дзы базонæм Лизæйы удгоймаджы арæнты. Эпикон æмæ æрдзон цæстæнгасæй сабиты дунемæ рахизын æнцон хуыддæг нæу. Фæлæ курдиатджын авторы кхуы уый æнтыстджынаы бафтыд. Æмæ дзы мах базонæм, "Чысыл Батрадзы маст" цæуыл у, уый.

Фæныкгуыз фехста фат, Æмæ дын Хусдзæгæтмæ, Фæснартæм фат фæтахт, Уæлкæсæр уым ныссагъд.

Фæныкгуыз (чысыл Батрадз) нарты æнцойад фæсырдта, сæ уæлкæсæр сын фат кæй ныссагъта, уымæй. Фæснартæм фат кæй æрбатахт, ууыл иутæ дис кæнынц, "Хорз Сослан та кодта загъд". Фæлæ кæд мæсты уыд, уæддæр йæ цин бамбæхсын йæ бон нæ бацис, уымæн æмæ базыдта, фаты хицау чи у, уый: "Ай нын æрра у"! Сослан "æрра" кæй хоны, уый у нарты ныфс Батрадз. Йæ тугыстæг "Кæстæрæн уыд аккаг, / Уый — фат æв-зæрæггæт". Ацы рæнхъыты мидæг авторы хуыддæгæнынад у эпикон. Уæвгæ, эпикон темæ нывæндæгæйæ, æндæрхуызон кувд хуыамæ уыддæд. Косты Лизæ — XX æнусы кæрон — XX æнусы райдианы поэтессæ, гуманизмы кризисы нывæфтауæг. Авторы æрмæдз нартайы абоны рæстæгмæ кæй æрзылы, уый дзураг у, йæ лирикон хъай-тар рæстæг æмæ тыгъдæд уавæртæй фæлдзæгæйæ, райсы æнæкæрон улы сæрибар. Уый зоннын тынг вазыгджын у, поэтессæйæн аргъ кæнгæйæ.

Косты-чызгæн циклы мидæг йæ кæцы-фæнды æмдзæвгæ куы райсай, уæддæр дзы бæрæг дары авторы тыхст улы фар-нимæ, адæймагондзиннад. Æмæ дзы уæл-ндай нæ вæййы, архайд ивгъуыд афоныл фæуæдзæуы, æви нырыкон дуджы, уый. Кæ-мæ фæкомкоммæ вæййы йе сфæлдыста-дон æрмдзæф, уымæ бауадзы уд, сдзу-рын æй кæны монады æвзагыл, суанг удæгас буар куы нæ вæййы, уæддæр. Æмæ уæд йæ уацмысы хуыды дæр зын-гæ фæарфдæр вæййы адæймаджы мид-дунейы... Ахæм æнкъарæнтæ ныууадзы чыныгкæсæгдæр зæрдæйы йе "мдзæвгæ" "Тъæнджы мæй". Автор дзы цы тыгъдæд ранывæста, уый у æнæбын æмæ æнæкæ-рон, цы рæстæг дзы æвдæст цæуы, уый та — æппæтыл æххæссæг:

Хур цы пайдæ у ныр?! Фæлæ хурты тын хуссæртты кафы, Æмæ фыййæгæй чызи мит хафы, Æмæ разыны уыр. Арв — бæрзонд æмæ цъæх, Фæлæ зæрдæ цæмæндæр æнкъард у. Уæлдæф хъарм у дзæбæх, Æмæ уалдзæг та афтæмæй дард у.

Æрдзы темæйы автор искуыцæй нæ райста, фæлæ йæ сдзурын кодта зæрдæйы хъæлæсæй. Æмæ уый дæр, поэтессæ, агурæ æвæгдзæинады æмæ æрдзы æхсæн чи бандзыг, уыцы цæсгом. Уацмы-сы бæрзонд хуыдымæ тырнынд æм-

дзæвгæйæн дæтты сæрмагонд азæлд — судзгæ мыртимæ. Уым дзырдæн лæвæрд цæуы стыр бæрны æууæлтæ, уымæн æмæ дзы æрцардысты поэтессæйы удварн, йæ цин æмæ йæ хыг:

Уын фынтæ, у æнцад, Æмæ, хæрис, дæу ма сайгæд митхъарм — Сыстад арвгæрон уад Æмæ дары дæ хуыппамæ ир-арм. Зары тæдзынæг, хин, Уарзын алцы йæ афон, рæстæгыл. Кафы нæзыйыл тин. Хуысы хъæдхойы кыпп-кыпп хæстæгæй.

Авторы рæнхъытæ нæ арф хуыдытыл æфтауынц æмæ æфтауынц. Уыдон кæс-джыты хуыддæгæй домынц сагъæсты æнæрлæуæг архайд. Уад, тин æмæ хъæдхойы змæлд бахауынц иу æрттыггы арвæрттыггы æмæ сæ рауайы æмиуады суадон. Уымæн йæ сатæгæй нуаз æмæ нуаз — дойны дзы нæ сæтты, фæлæ дзы, уыйбæрц æнкъарæнтæ гуыры, æмæ ра-зылы сæр. Æмдзæвгæ, цыма афæдзы афонтæй иу — уалдзæджы иу хайыл фыст у, афтæ зыны. Фæлæ йæм зæрдæйы цæстытæй æмæ зонды рухсæй куы æр-кæсæм, уæд бамбарæм, мæйæн йæ-хиуыл нæ — йæ бонты дæрдзæфы цы змæлд цæуы, ууыл фыст кæй у, уый:

Уæлдæф хъарм у дзæбæх, Æмæ уалдзæг та афтæмæй дард у. Арв — бæрзонд æмæ цъæх, Фæлæ зæрдæ цæмæндæр æнкъард у.

Æмткæй, циклы тыххæй нæ миддунейы æвæзæры бирæ хуыдытæ æмæ сагъæ-стæ: поэтессæйæн æвæгдзæинад æмæ уаз-нысан агуринæй уæлдай нæй. Йæ лири-кон хъайтар цæры æмæ архайы йæ рæстæгæйæ иумæ, йæ дугимæ кæны æм-дзу, фидæнмæ та се "ппæт дæр иумæ æмхуызонæй бæллынц. Йе "мдзæвгæтæ амæд цæуынц адæмон, сфæлдыстадон, литературон, историкон, аивадон, культу-рон æмæ абарстон æнкъарæнты бынду-рыл. Уыдон иууылдæр, иумæ, фæлдзусæ-дон хуызы, æнгом æмиуадай архайынц æххæст уацмыс нывæндзы хуыддæджы. Гæ уымæ гæсгæ, Лизæйы æмдзæвгæты циклы, æнæмæнгæй, ссарæм, йæ зæр-дæмæ хæстæг чи разыны, ахæм уды-змæлд. Ома, иу поэтикон уацмысы мид-дисамады, уыцы-иу рæстæг, нывæст æр-цæуы иу нæ, фæлæ цалдæр мотивы: зæ-гъæм, æрдз, уарзт, цард æмæ хъысмæт; кæнæ — ивгъуыд, абон, фидæн æмæ аф-тæ дарддæр. Ахæм сфæлдыстадон мадзæлæй поэтессæ пайда кодта алы рæстæгджыты дæр. Уыцы цымдысæг мадзæлæмæ ма бафтауæн ис, алы ран дæр авторы кхуы бæрзонд лиризмы азæлд бахæххæнын йæ бон кæй бацис, уый. Уымæ, цыфæнды аивадон фæлварæнты уылæнты куы бахауы, уæддæр Лизæ иу-вар нæ хызы йе 'взæртт фæндагæй. Йе стихамады дзырд йæ фæдыл хоны иннæ дзырды, æрмæст сæ нысануæгмæ гæс-гæ нæ, фæлæ сæ ахадындзиннадмæ гæс-гæ дæр. Уыдон иумæ æрдзон хуызы ныв кæнынц авторы поэтикон сурæт. Уый фæрцы æмдзæвгæйы ранывæст æнцой кæны цалдæр минуæгыл: дзырд — фæл-гонц — метафорæ кæнæ базырджын ны-хасыл. Афтæмæй æрхæццæ стæм æр-дзон хатдзæгмæ: Косты Лизæ æвæзæринаг æмдзæвгæты циклы цы уацмыстæ ба-хаста, уыдонæн ис рухсгæнæг æмæ рухстауæг æууæлтæ. Нырыкон поэзийы уый тыгъ стæм хатт æмбæлы.

ХОЗИТЫ Барис

Поэзийы уылæнтæ



МОРГУАТЫ Юри

Ирæттæ

Цæргæстæ цæх арвы зилынц Базыртæ æхситт цæуы. Ир кæрдæдимæ сидынц, Иумæ цæуын нæ хъæуы.

Базард: Дыгурæй, Хуссар, Цæгатай Иры хъæбултæ ыстæм. Сиды нæм хъысмæт дæр рагæй, Иумæ æнгомдæр лæууæм.

Иры лæппутæ цæргæстæ, Фидæлты намыс уæм уæд. Радтут-иу Ирæн уæ зæрдæ, Искуы куы бахъæуа, уæд.

Базард: Ирæттæ, Хуссар, Цæгатай Иры хъæбултæ ыстæм. Радтут-иу Ирæн уæ зæрдæ, Искуы куы бахъæуа уæд.

Ма кæнут дихтæ нæ уæзæг, Дихтæй æддыхдæр кæнæм. Уарзæм Фыдыбæстæ иумæ, Иудзинад фидар кæнæм.

Базард: Дыгурæй, Хуссар, Цæгатай Иры хъæбултæ ыстæм. Уарзæм Фыдыбæстæ иумæ, Иудзинад фидар кæнæм.

Мæ сабидурæ — Джызæл

Мæ зæрдыл та æрблæууыд, Мæ уарзон хъæу Джызæл. Мæ зæрдæйы та азæллыд, Мæ саби бонты зæллыд.

Хъæуукаг лæппуты хъазынмæ, Кæд æвдæлди, зæгъ-ма, Сæ хъæст дæр уыд сæ куыстимæ, Сæ куыст та уыд сæ хъæст.

Изаерыгæтты, æрвыллон дæр Куы-иу фæзис нæ куыст, Тагъд кодтам мах сыхы хъæзмæ, Фæлыгъдис-иу нæ рыст.

Æмбырд кодтам мах иу ранмæ, Нæ сыхы уарзон тигъ. Зарьдыстæм-иу зарджытæ, Нæ бадт нæ сæрмæ мигъ.

Нæ хордта лæг æнæ сыхаг, Йæ æхсæвæр, къæбæр, Нæ дардтой уæд кувдз-хъахъхъæнæг, Сæ къулдуар гом, къæсæр.

Гæ, афтæ хъæуты цардысты, Хъæуукаг цæрджытæ уæд. Уарзтой æмæ уарздзысты, Сæ фыдæлты уæзæг.

Нæ гызуыл сабибæн

Рæсугъд, æгъдауджынаы куыд рæзат, Æмбаргæ цæстытæй куыд кæсат, Куыд цæуат арфæйæг фæндæгтыл, Куыд уат æнуыддæр мыггагыл.

Уæ дуне сабыр уæд нæ дуджы, Куыд уа лæгдзинад дæр уæ туджы. Кæсæд сызгæрин хур уæ сæрмæ, Куыд цæуа амонд дæр уæ фарсæм.

Уæд хурдзæсгом уыдзæн нæ фидæн, Уæд дидин калдзысты нæ фæзтæ. Уæд райдзæн мадæн дæр йæ зæрдæ, Кæсдзæн сæрыстырæй дæ фæстæ.

Фыдæлты фарн мæрдтæм нæ цæуы

Дунейы ахуырæндтæ рагæй, Æвзарынц алантæн сæ хъæд. Æмæ сæ раст хуыддыты фæгæй, Фæзыны ирæттæн сæ фæд.

Кæддæр, сæдæгай азы размæ, Нæ фыдæл дунетыл зылди. Сæ бæхтыл бадгæйæ, мæ хъазгæ, Суанг Римæн хъахъхъæнæг уыди.

Сæхи бæстæ ныууагътой рохы, Уæдæ йæм знæггæ дæр бырстой. Æмæ сæ адæм, судзгæ тохы, Хуыцаумæ кувгæйæ кувдтой.

Фыдæлты фарн мæрдтæм нæ цæуы, Уæлæуыл баззайы кæмдæр. Æмæ та иуæй-иу рæстæджы, Æргомæй сдары, уый йæ сæр.

Цæуы Аланты туг нæ уæнгты, Нæ сысы никæддæр, æппын. Кæнæм лæггæдтæ мах кæмдæртты, Нæхи бæстæ та у, нæ фын.

Уыдис ахæм цау

Иу æхстæй — дыууæ знæджы

Ацы таурагъ мæнæн ракодта мæ фыд, Хæмыцаты Базджейы фырт Зелимхан, уымæ та йæ фыдай æрхъуыст. Таурагъы рæстæг уыди 1899-1900 азты. Мæ фыды фыд Баздже йе 'фсы-мæртимæ цардысты Дыгургомæ, Одолайы хъæуы. Цог рæ-зыдысты, фылдæр кодтой, зæхх та нал фаг кодта. Уæд Баз-дже йæ бинонтимæ быдырма ралидзынвæнд скодта, уым зæхх фылдæр уыдис. Быдыры æрбынат кодтой, ныр Толдзгуыны хъæу кæм ис, уым. Уыдысты кусаг, Хуыцауы уарзон адæм, æмæ сæм тагъд рæстæгмæ бирæ фос фæзынд, сæ фæллоий фæрцы сæ ног царæнбынатæй сæ сойы смæг скалд. Фæлæ уæд рæстæг карз æмæ змæст уыди.



Абырджытæ, алыхуызон къæрныхты къордтæ зылдысты æмæ мæгуыр адæмæн алы фыдбылызтæ æвзæрын кодтой. Иуахæмы, дам, Баздже йæ кувд дзырдта, афтæмæй тар æхсæвы мидæг дыууæ стыр кувдызы, би-рæгъ чи аргæвстæид, ахæмтæ, тынг рæйын байддыттой, æмæ сæ рæйынмæ Баздже æддæмæ ращыд. Йæ хуыстыл ауад адæмы хъæлæба æхсæвы талынджы. Уæлæмæ хуссармæ семæ дзуры дыгуронау, чи стут, ца-вæр стут, зæгъгæ, фæлæ дзуал-пый бæсты йæ аенафоны "уаз-джытæй" чидæр дæлæмæ топ-пæй æрæхста. Базджейыл дуа-ры къæсæры згъæртæ æркарл-дысты. Хуыцауы фæрцы нæмыг

Æрмæст Баз-дже уый ныхъуыды кодта, æмæ а н а ф о н ы "уазджытæ" дыгуронау нæ дзырдтой...

Дарддæр т а у æ г ь цæуы æндæр лæ-дджы но-м æ й , к æ ц ы Амери-

кæйæ фæстæмæ здæхт Дыгур-гоммæ. Йæ ном хуынд Базыр-ты Баппай, Базджейы æмхъæу-каг æмæ йæ хорз лымæн. Бап-пайы ныхæстæм гæсгæ, поезд Владивостокмæ хæстæг кæцы-дæр станцæйы æрлæууыд, æмæ поездмæ æрбацауæг адæми-мæ æрбахыст иу лæг, йæ хуы-мæ гæсгæ — кавказæг адæмтæй чи уыд, ахæм. Йæ сæрыл — зæ-ронд бухар худ, стыр рихи йыл æмæ скуыдтæ дзабыртæ. "Куы-мæ фæдта, уæд мыл бацин код-та, мæнæ, дам, ма кавказæг лæг федтон. Куы йын загътон, толдзгуйнаг дæн, зæгъгæ, уæд æнæбары бахутд æмæ мын афтæ: "Æз уыцы рæбынтæ хорз зонын". Кæцæй, зæгъгæ, мын мæ фарстæн ахæм хабар ракодта: "Иу рæстæ-джы æхсæз лæгæй бæхтыл уыцы хъæумæ фос дауыммæ ачы-дзæстæм. Нæ бæхты кæхты хъæрмæ ныл кувйтæ рæйын рай-дыттой. Нæ хъæрмæ иу лæг ращыд æмæ нæ, чи стут, зæгъгæ, дыгуронау бафарста.

ХÆМЫЦАТЫ ТИГРАН, БАЗДЖЕЙЫ БАЙЗÆДГА

Спортивон фидиуэг



Хъæбысхæст

Алина тырндзæн Парижмæ

Хорватийы сэйраг горæт Загребы сылгоймагты хъæбысхæстæй 12 январы цыдысты дунеон-рейтингон турниры ерыстæ.

сынмæ баллтæ рамбулынаен. "Европæйы чемпионаты фæстæ ма лицензион турниртæ уыдзæн æртæ, æмæ нæ



Уæрæсейы турниры цы авд чызджы архайдтой, уыдонæй иу уыд ирыстон цызг Кæсæбиты Алина, тренер Къудухты Оледжы хъомылгæнинаг. Алина амæй размæ уæлахиздзау уыдис цалдæр амæй-ай бæйрондæр ерысты, ссис Уæрæсейы чемпионкæ дæр.

ацæуынмæ. Йæ хæст, раздæрау, уыд зæрдæмæздæуæг. Фæд-фæдыл фæуæлахиз æртæ ныхмæлæууæгыл, фæлæ æрдæгкæронбæттæны иучысыл фæкъуылымпы, дунейы дыууæ хатты чемпионкæ Айсулу Тынынбоковаимæ хæцгæйæ, æмæ ма бацахста 3-аг бынат.

уыры, Алина уыцы хъæуæг балцæг кæй райсдзæн, уый", — загъта Къудухты Олег.

Ирыстоны спортуарзджыты зæрдæ зæгъы, цæмæй нæ сæрæн чызг Парижы фæсгуыхæг спортсменты 'хсæн æрлæууа! Хорватийы ма уымæй уæлдай, ацы турниры бæрæггонд цыдысты тыхджындæр богæлттæ грекыг-ромаг хъæбысхæстæй. Турниры дыууæ бронзæ майданæй хорзæхджын систы ирон богæлттæ Тыбылты Георги (63 кг онг уæзы) æмæ Остыаты Алан (87 кг онг уæзы). Турнирмæ сæ бацæттæ кодта тренер Цæмæхъаты Нарт.

БАСКАТЫ Уырызмæг

Зондтауджыты хъуыдытæ

Адæмыхатты æппæты стырдар хъæздыгдзинад — се 'взаг.

Михаил ШОЛОХОВ

Æвзаг у хъуыдыты уæлæдарæс.

Сэмюэль ДЖОНСОН

Æвзаг саразæн нæй, уымæн æмæ йæ адæм сфæлдисынц, ахуыргæндтæ та йæ уагæвæрдтæ фидаргæнджытæ сты.

Адæмы æгъдæуæг æмæ уды уаг дæ базонын куы фæнда, уæд ын фыццаг йæ 'взаг сахуыр кæн.

ПИФАГОР

Æвзаджы тых ис уый мидæг æмæ йæ дзырдтыл ныхас кæй цæуы.

Жиль ДЕЛЕЗ

Æвзагæн уагæвæрд куы нæ вæййы, уæд се 'ппæт хъырдыдйы уавæры бахауынц.

Жан-Жак РУССО

Искæй æвзаг зонын хорз у, фæлæ фыццаджы-фыццаг дæхи мадæлон æвзаг зон.

Франциск БОГУШЕВИЧ

Æвзаг кæмæн ис, уый дуне базондзæн.

Ханс Георг ГАДАМЕР

Æвзаг у фыссæгæн, хæстонау, йæ ахсджиадæр хæцæнгæрз, цас хуыздæр уа, уыйас хæрзарæхтдæр у æфсæддон дæр.

Максим ГОРЬКИЙ

Царциаты диссæгтæ

ФЫДОХЫ ХАЙ

Исты хъуыддаг тæрхондоны афæдз, дыууæ, æртæ азмæ лыггонд не 'рцъид, зæгъгæ, уæд дисы бацæуынц: афтæ ма дзы ныддарг уа.

Фæлæ ис, ныр æнусæй фылдæр кæй æвзаг-рынц, ахæм хъуыддаг. Бразилиаг миллиардер Фаустину Корреайы бирæ байзæддæгтæн цот зырдæг систы сæ бынтæ — Бразили, Аргентинæ, Уругвай, Парагвай, Боливи æмæ Чилийы бирæ зæххытæ æмæ хæдзæрттæ. Дзургæ та сыл кæнынц мингай адæймæгтæ.

Хъуыддаг уый мидæг ис, æмæ йæ амæлыны размæ, 1837 азы Корреа йæ бынтæ ныфыста йæ цыппæрдæссæм "Кæвдæсард" фыртæн. Ецæг сæвæрдта ахæм æууæл, йæ бынтæ уæрст æрцæуæнт, йæ фыртты фыртты фыртæн цот куы фæзына, уæд. Уыдон раджы фæзындысты. Ныр-тæккæ сæхицæн дæр ис цот. Фæлæ уыцы хъæздыгдзинæдтæй хаймæ æнхъæлмæкæсджыты адвокаттæ дарддæр гъæйттæй фæлдæхынц хъуыддагмæ хауæг 120 мин сывфæй фылдæр.

Арифæ Гукаты-Цæгæраты Жаннæ



Фынддæс азæй фылдæр газет "Рæстдзинад"-ы редакцийы дысвæлдæхтæй хъæууонхæдзарæдон хайды уацхæссæгæй кусты, Уæрæсейы Журналисты цæдисы уæнг, æцæг ирон сылгоймаг кæмæй фæзæгъынц, уый — хъæдгæройнаг Гукаты-Цæгæраты Жаннæ.

Йæ бæрзонд куысты архайы бæстон æмæ разæнгардæй. Йæ фыст уацхъуыдыты алыгæрсыгæй равдисы нæ Ирыстоны абыны царды кусæг адæймаджы фæлгонц, фæллойгæнджыты æмæ, йæ удæй арт чи цæгъды, ахæм адæймæгты æнтыстытæ. Уымæ, æвдисы йæ зæрдæйы æцæг ахаст куыстмæ, не 'мбæстонтæм æмæ æр-вылбонны цардмæ.

Фыдæбонджын, хæрзуд, æгъдауæссæг сылгоймаг архайы æппæт хъарутæй дæр бинонты иудзинадыл, хъæбулты рæсугъдзинадыл, ауды йæ кæстæрты уарзон цотыл дæр. Ацы бонты нæ зынарг æмæ уарзон Жаннæ бæрæг кæны йæ райгуырын бон. Нæ зæрдæ йын зæгъы æнæниздзинад, бинонты амонд æмæ ма бирæ æнтыстдзинæдтæ ирон журналистикæйы!

Газет "Рæстдзинад"-ы кусджытæ



Бæрæгбон

Хистæрты фæзмгæйæ

Нæ газеты раздæры номыртæй иуы мах фыстам, Ног азы бæрæгбæттæ Бесланы фæндæм равдауæндоны куыд ацъдысты, уый тыххæй. Ахæм расугъд, аив æмæ мидисджын мадзал арагæт æрцъид Дзæуджыхъæуы 46-æм равдауæндоны дæр (йæ сæргъæуæг ЭМБАЛТЫ Марина).



Ирон æвзаджы ахуыргæнæг Хетæгкаты-Кокайты Заремæ æмæ йæ 'мкус-джытæ — Бигъаты Людæ, Гобеты Ирма, Ларисæ Талибова бацæттæ кодтой

Ног азы бæрæгбæттæ нывтæ, рагæй-æрæгмæ дæр сæ Ирыстоны нæ хистæр фæлтæртæ куыд æххæст кодтой, афтæ. Заремæйы кърды уæнтæн зæрæлдæсты равдауæндоны иннæ кърдытыл, сæ ахуыргæнæг сын куыд бацамыдта, афтæ сывдæг иронау, ирон адæмон дарæсы арфæтæ кодтой сæ гуыцыл æмгæртæн, кастысты æмдзæвгæтæ, зардысты, кафыдысты. Уæлдай фæзминагдæр æмæ арæхстджындæрæй сæхи равдыстой: Хъаныхуаты Мария, Дзæнæты Хетæг, Будутты Ацæмæз, Цъæхылты Софья, Гæлуаты Ирбег, Маргаритæ Минасова æмæ иннæтæ.

Тынг зæрдæмæздæуæг æмæ хъæлдзæг рауад, равдауæндоны методист Светлана Суркова сабиты ний-йарджытæн цы мастер-клас равдыста, уый дæр — "Басылтæ".

Бирæ рæстæг бадардзысты сæ зæрдæтыл уыцы бæрæгбон, куыд йæ архайджытæ, афтæ йæ уыздытæ дæр.

ДЕБЕЛАТЫ Валода

Мидбылты худгæйæ

"Кæд Уæрæсæ фенин..."

Ивгъуыд æнусы нæуæдзæм азтæ ма хорз хъуыды кæнут, æвæццæгæн. Фыдрæстæг, давджытæ, стигдыжытæ, марджыты рæстæг. Ныр дæр дзы цух не стæм, фæлæ уæд бынтон карз уыдис уавæр, тынгдæр та, адæмы æххайдты фæрæзтæ либералон хицауад йæхи 'рдæм кæй фæкодта, нæ паддзахады исбон иу хъуыры кæй ауагъта, уый тыххæй.

Раст уыцы заман йæ тæмæны бацъд Ирыстонæй карз нозт Уæрæсейы алы къуымтæм ласыны дуг. "КамАЗ"-тæ æмæ иннæ уæззау машинæтæ дыууæрдæм кодтой. Иу ахæм хæдтулгæйы хицау Хъæдгæроны цæргæ æрыгон нæлгоймаг Аслæнбег дæр архайдта калекк бакусыны охыл, хæдзары бирæ нæ фæстат кодта, уытагъд-иу клиенттæ йæ сæргы æзфæраздæронæй алыуыдысты. Дæмæ та, йæ хæдтулгæ дард балцмæ куыд цæттæ кодта, афтæ йæм дыууæ изæры астау уæлæсыхæг лæгпу Дзатте фæзынд. Аныхæстæ кодтой, стæй уæд Дзатте йæ куйрадтæ сфæрæзтæ:

— Йарæби, Аслæнбег, мæн дæр ма демæ иу хатт алас, æмæ кæд Уæрæсæ фенин. Куыд цæрынц, цы ми гæнæг сты уым та? Ницы дæ бахъыгдардынæн.

Аслæнбег бацын кодта йæ 'нæнхъæлæджы æмбæлццоныл, уæдæ мын дзурæг æмбæлæн дæр нæ бæзын, зæгъгæ, сразы, цу, дæхи, дам, арæвдз кæн. Уыйадыл хъуыддаг алыг, сæвгæдтой водкæ æмæ араст сты Уралы 'рдæм. Фæндаг — даргъ, æппæт хабæртæ нæ дзурдыстæм, фæлæ фæстæмæ куы раздæхтысты, уæд та сæ иу ран ГАИ-йы цыппухуджынтæ баурæдтой. Рафæрс-бафæрс кæнынц Аслæнбеджы, кæдæм цæут, кæцæй, цы ласут, зæгъгæ. Сæ зæрдæ цæмæдæр фехсайда, самыртау агурынц цыдæр хæдтулгæйы. Иуафон кæцæйдæр рæбиаг къуымæй цыдæр тыхтон раластой. Райхæлдтой йæ æмæ — дæ фылдæуыл афтæ! Кæд дзы разынц... гæн, "марихуанæ". Аслæнбег йæ сæрæн ницы зыдта, фæлæ гæнæн нал уыд, æмæ сæ цæмæй ауадтой, уый тыххæй тынг æвæндонæй æххайдта.

Дарддæр сæ фæндаг дарынц дыууæ лæджы. Исдуг хъусæй лæууынц. Стæй дын Дзатте фæкæна æмæ афтæ: — Уæдæ цы мæнгард сты ацы гаишниктæ! Æнæфсис, æдзæгост куйтæ! Ницы сæм кæсы?! Хылымæ нын куыд баппæрстой нæ машинæйы!..

Аслæнбег æм фæрсмæ бауызалдта æмæ йæм уыцы мæстæлгæдæй дзурæ: — О, о, æдзæгæмттæ! Районы газет "Рух"-ы дæр æй уыдон батыхтой?!

ГАПБАТЫ Алетæ

Иу бинонты трагеди — æппæт адæмы трагеди

(Райдайæн 2 фарсыл)

Æцæгдзинæдæй та, мæ фыдымад Мерет, Сабихы бинойнаг куыд дзырдта, афтæмæй хъуыддаг афтæ рауад. Хазнаго хъæды йæхи никæд æмбæхста. Зыдта, абон уа кæнæ райсом, уæддæр æм кæй æрбацæудзысты. Иу сæрыгон бон нæ хæдзарæй гиццыл уæлдæр, уæлдæрдæм, йæ фыд Мысост кæм ныгæд уыд, уыцы обаумæ схызт. Йæ фыдæн хæрзбон загъта æмæ, уырдыгæй куыд æрцæйцъид, афтæ йæм дружинæ æрбахæццæ, сæ сæргы — сæ хицау бругат К. Смайллы, афтæмæй. Загъта йын, бидаркæйы сбад, æмæ дæ Беслæнмæ ЧК-мæ аласæм, зæгъгæ. Хазнаго йæ фарсмæ бидаркæйы сбадт. Нæ хæдзары размæ куы 'рхæццæ сты, уæд æрхызт æмæ мидæмæ бацъид йæ уæлæдарæс райсынмæ æмæ бинонтæн хæрзбон зæгъынмæ. Куы райцъид, уæд æй Смайллы ехсай æрцæвта, æнæбафæрсгæйæ хæдзармæ кæй бацъид, уый тыххæй. Беслæнмæ йæ æрбаластой æмæ йæ æфсæн-вæндаджы агъуысты ныккæндæм ныппæрстой. Уыцы хабар фехъусын кодтой йæ кæстæр æфсымæр Сабихæн, кæцы уыцы заман куыста Буденныйы номыл бæхтæдæрдæн фермæйы хицауадæй. Сабих Беслæнмæ фæтагъд кодта æмæ радгæсæн афтæ, дружинæйы сæргъæууæгæм, дам, ма фæдзур. Уый райцъид дружинæйы иуимæ, æмæ Сабих Фыццаг дунеон хæстæй, Буденныйимæ иуимæ кæм хæцъид, уырдыгæй цы англисæг карабин сласта, уымæй сæ

дыууæйы дæр афæлдæхта. Сабихы æрцахстой, æмæ йæ Хазнагоимæ иуимæ сбадын кодтой ныккæнды. Уыцы трагикон цау Буденныйæн фехъусын кодта Хазнагойы чызг Фаризæ. Семен Михайлы фырт Сабихы мæлæтæй фервæзын кодта, æмæ йæ æртæ бон фæстæ суæгъд кодтой. Афтæ, Сабих Хъуысаты мыггаджы кад бахъæххæдта, нæ ныббæрста йæ 'фсымæры, паддзахы æфсæды булькыны æфхæрд. Хазнагойы иннæ ахст адæмимæ Ростовы ахæстонмæ арвыстой. Фæдæрдтой йæ уым, домдтой дзы, цæмæй басæтта, инæлар Фидараты Афæхъо разамынд кæмæн дæтты, уыцы Урсгардион æфсæды штабы хицау кæй у, ууыл. Иу изæр æй ахæстоны кæртмæ ракодтой. Хæрзбон загъта, йæмæ чи бадт, уыдонæн, æркафыд æмæ слæууыд къулы раз, цæмæй, паддзахы æфсæды Фыдыбæстæйæн кæй служжæ кодта, уый тыххæй райса мæлæт...

Йæ сывæллæттæ дæр Заманхъулмæ æрбæцыдысты, ам сколайы ахуыр кæнын райдыдтой, фæлæ сæ адæмы знаджы цот кæй хуыдтой, уыты тыххæй фæстæмæ Бакумæ сæ мадмæ æдзæхтысты.

Заманхъулы Мысосты хæдзар бæрзонд уыдис, чырдурауæ амæд. Хъæдæрмаг ын Майрæмадагæй æрбаластой, сæрæмбæрзæн дур та — Дзæуджыхъæуæй. Большевикты хицаудзинад куы æрфидар, уæд, уæлдæр куыд загътон, афтæмæй Заманхъулы ахуыргонд æмæ зондджындæр цæрджыты царды бар нал

РЕКЛАМÆ, ХЪУСЫНГÆНИНÆГТÆ

Ремонт стиральных машин и холодильников. Тел.: 8-988-835-55-50 (Азамат); 8-963-377-80-00 (Борис).

Пошив матрацев и одеял, есть в наличии и на заказ; стирка и ческа шерсти. Тел.: 8-989-037-18-04.

РЦИ-Аланийы Фысджыты цæдис, газеттæ "Рæстдзинад", "Северная Осетия", "Слово", журналтæ "Мах дуг" æмæ "Ногдзæу"-ы кусджытæ хъыгæрдæйæ тæфæрфæс кæнынц Гусалты Барисæн, йæ бинойнаг

ГУСАЛТЫ-ДЗЕСТЫ Куыдзæджы чызг Фатимæ кæй амард, уый фæдыл. Зиан рахæсдзысты цыппæрæмы, 18 январы, Мар-кусы уынды 4-æм хæдзарæй.

Газет "Рæстдзинад"

хицæн адæймæгтæ, куыстуæттæ, кооперативтæ, альхуызон фирмæтæ, кинотеатртæ, клубтæ æмæ салонтæй асламдæр æргæтæй исы альхуызон хъуынгæ-нинæгтæ — бæрæгбæттæ, куйвдтæ, чындзæхсæвтæ æмæ райгуырын бонты фæдыл арфæтæ, тæфæр-фæстæ, мысан бонты æрмæджытæ, рекламæ, уымæ — газеты радон, науæд та хæстæгдæр номыртæм.

КУСГÆ БОНТÆ — къуырисæр, дыццæг, æртыццæг, цыппæрæм, майрæмбон (9 сахатæй 18 сахатмæ).

25-67-03

Номыры радхæссæг редактор — Гукаты Жаннæ. Рауагды редактор — Баскаты Эльзæ. Дизайн: 1-аг æмæ 4-æм фæрстæн — Гуыцмæтты Зæринæ; 2-аг æмæ 3-æм фæрстæн — Халиты Изæ. Корректортæ: 1-аг фæрстæн — Гаглойты Наташæ; 2-аг æмæ 3-аг фæрстæн — Дзоцъиты Тамарæ; 4-æм фæрстæн — Кæлухты Фатимæ.

Table with contact information for RastDzinaad, including registration details, editorial board, and subscription rates.